

Průkaz opravňující k cestě
pražským veřejným dopravním
prostředkem z místa bydliště
na pracoviště.

**Behördlich genehmigt.
Úředně povoleno.**

**AUSWEIS
PRŮKAZ** *D602B* Nr. 14303
čís.

Name **Gobiet Edith**
Jméno

wohnhaft **I., Königshoferg.14.**
bytem

ist unbeschadet des für Juden geltenden Benützungsverbot
berechtigt, am unten angeführten Samstag Nachmittag bezw. Sonntag die öffentlichen Verkehrsmittel in Prag zu benützen, jedoch

je bez ohledu na zákaz použití pro Židy platící oprávněn, používat níže uvedenou sobotu odpoledne příp. neděli veřejných dopravních prostředků v Praze, avšak

nur zur Fahrt von seiner (ihrer) Wohnung (vom Bahnhof)

jen k jízdě ze svého bytu (z nádraží)

zum Arbeitsplatz Prag XI., Schwarznstr. Hagiberg
na pracoviště
und zurück. **a zpět.**

Die Fahrt ist auf kürzestem Wege und ohne Unterbrechung vorzunehmen.

Jízdu jest vykonati nejkratší cestou a bez přerušení.

Gültig	SAMSTAG, den <i>27.</i> 1. 1945 V SOBOTU, dne
Platí	SONNTAG, den <i>28.</i> 1. 1945 V NEDELI, dne

**Ältestenrat der Juden in Prag
Židovská rada starších v Praze**
Der Judenälteste / Židovský starší
y Kraus

A61111 - XI. 44 - 5000 - Nov 390

ustavena výjimka pro Židy, kteří obdrželi obsilku k policejnímu komisařství v Jindřišské ulici, případně tam byli povinni podat jiné úřední hlášení.⁵⁷⁵

Vedle zákazů vstupu na určitá místa byla vydávána také omezení a zákazy pro používání dopravních prostředků Židy. V srpnu 1940 upozornila Ústředna pro židovské vystěhovalectví židovskou náboženskou obec, že je s okamžitou platností zakázáno všem Židům s říšskou anebo protektorátní příslušností, jakož i Židům bez státní příslušnosti, používání jídelních a spacích vozů na říšských a protektorátních drahách.⁵⁷⁶

Podle vyhlášky policejního ředitelství v Praze ze dne 12. září 1940 mohli Židé při dopravě pouliční elektrickou drahou používat pouze poslední vůz, pokud měl ovšem tento vůz dvě plošiny. Neměl-li dvě plošiny, byl Židům přístup do něj zcela zakázán. U přívěsných vozů se střední plošinou směli Židé použít pouze druhou, zadní polovici vozu.⁵⁷⁷

V roce 1940 sdělila Ústředna pro židovské vystěhovalectví v Praze Židovské náboženské obci v Praze, že používání nájemních aut (taxi) je Židům v protektorátu s okamžitou platností zakázáno. Židovská náboženská obec

575 Židovské listy č. 5 z 29. ledna 1943

576 Židovské listy č. 32 z 9. srpna 1942.

577 Židovské listy č. 39 z 27. září 1940.

oznámila obsah této vyhlášky prostřednictvím Židovských listů ze dne 5. července 1940.⁵⁷⁸

Policejní ředitelství v Hradci Králové vyhláškou ze dne 10. dubna 1941 zakázalo osobám židovského původu používat městské autobusy v policejním obvodu Hradec Králové.⁵⁷⁹ Později byli Židé zásadně vyloučeni z používání autobusů a trolejbusů v celém protektorátu. Povolení k použití autobusů mohlo být uděleno pouze tehdy, nebylo-li možné použít jiného dopravního prostředku. I když bylo takové povolení uděleno, bylo používání autobusů spojeno s těmito podmínkami: v případě návalu mohli být Židé jako první vyloučeni, sedadel mohli použít pouze tehdy, pokud jich nebylo zapotřebí pro árijce.⁵⁸⁰

Na základě výnosu protektorátního ministerstva dopravy ze 14. října 1941 mohli Židé ve veřejné a soukromé železniční dopravě používat pouze nejnižší třídu ve vagonech.⁵⁸¹ Podle rozhodnutí Městských podniků pražských z počátku roku 1942 byli Židé v sobotu v době od 15 hodin až do skončení provozu (do jedné hodiny ranní) vyloučeni z dopravy pouličními drahami, autobusy a trolejbusy. V ostatních dnech mohly být dopravováni pouze ti Židé, kteří byli zařazeni do práce a měli příslušný průkaz. Nemocní Židé a Židé starší 60 let mohli být dopravováni pouze na průkaz lékařského osvědčení či dokladu o stáří.⁵⁸²

V roce 1943 došlo k dalším omezením Židů v městské dopravě v Praze. V době zvýšeného provozu, pokud byl vůz plně obsazen nebo pokud na stanici čekalo více cestujících, než se jich mohlo vejít do vozu, byli Židé povinni na vyzvání průvodčího ihned opustit vůz. Jejich jízdenky v tomto případě ztrácely platnost.⁵⁸³

Nákupní a úřední hodiny pro Židy

Policejní ředitelství v Praze vydalo dne 5. srpna 1940 vyhlášku, kterou se s okamžitou platností zakazovalo Židům nakupovat v árijských obchodech mimo denní dobu od 11 do 13 hodin a od 15 do 16.30 hodin.⁵⁸⁴ Dne 6. září přinesly Židovské listy upozornění, že podle sdělení v Der Neue Tag mají Židé vzít na vědomí, že nařízení o omezení nákupní doby pro Židy se nevztahuje jenom na Židy, ale také na jejich zaměstnance. V tomto případě byli dle sdělení zaměstnanci pokládáni za Židy, ačkoli by jinak byli považováni za árijce.⁵⁸⁵

578 Židovské listy č. 27 z 5. července 1940.

579 Židovské listy č. 16 z 18. dubna 1941.

580 Židovské listy č. 49 z 5. prosince 1941.

581 F. Friedmann, Právní postavení Židů, Židé v protektorátu, str. 277.

582 Židovské listy č. 4 z 23. ledna 1942.

583 Židovské listy č. 3 z 15. ledna 1943.

584 Vyhláška Policejní ředitelství v Praze, č. j. 19.040 pres., Židovské listy č. 32 z 9. srpna 1940, viz též <http://www.holocaust.cz>.

585 Upozornění vyšlo též v Židovské listy č. 36 z 6. září 1940.

Nákupní a návštěvní doba pro Židy byla stanovena v rámci tohoto vymezení různě v jednotlivých místech. Především však docházelo k jejím neustálým změnám a bylo velmi náročné ji dodržet. Vyhláška ze dne 5. srpna 1940 byla s okamžitou platností změněna další vyhláškou policejního ředitelství v Praze ze 4. února tak, že se Židům pro nákup v árijských obchodech určila výlučně doba od 15 do 17 hodin odpoledne. Majitelům nová vyhláška nařizovala, aby příslušné vývěsky označující nákupní dobu přizpůsobili této vyhlášce.⁵⁸⁶

Prezidium protektorátního ministerstva vnitřní věci v Praze dne 10. února 1941 „vzhledem k některým pochybnostem“ zdůraznilo, že omezení nákupní doby platí též pro nákupy prováděné pro židovské zaměstnavatele árijským služebnictvem.⁵⁸⁷ Omezení se dle pokynů vztahovalo též na židovské obchody, které byly pod důvěrnickým vedením. Dále se vztahovalo i na řemeslnické dílny a živnosti, u kterých přicházely v úvahu úkony a jednání nespádající pod pojem prodeje. Omezení se nevztahovalo na lékárny. Bylo také nepřipustné, aby obchodníci dodávali zboží vlastními zaměstnanci nebo posly mimo dobu stanovenou pro nákupy Židů. Podobné opatření vyšlo v Brně vyhláškou tamního policejního ředitelství v Brně 14. března 1941.⁵⁸⁸

Okresní úřad v Klatovech upravil vyhláškou ze dne 24. února 1941 nákupní dobu v obchodech pro židovské obyvatelstvo v obvodě okresního úřadu Klatovy od 15 do 17 hodin. Stejně omezení nákupní doby bylo stanoveno v Litomyšli přípisem okresního úřadu ze dne 25. února ve Dvoře Králové nad Labem, v Přerově, přípisem okresního úřadu ve Strakoniciích ze dne 26. února, v Pardubicích vyhláškou okresního úřadu ze dne 26. února 1941.⁵⁸⁹

Přípisem městského úřadu v Benešově ze dne 21. dubna 1941 byla nákupní doba v obchodech všeho druhu omezena také na 15–17 hodin. Na týdenních trzích byl osobám židovského původu povolen nákup v době od 15. března do 15. září teprve po 8. hodině, v ostatních měsících po 9. hodině.⁵⁹⁰

Vyhláškou policejního ředitelství v Praze byly v březnu 1941 stanoveny návštěvní hodiny v peněžních ústavech pro Židy od 8 do 9 hodin dopoledne. Návštěva mimo tuto dobu byla Židům zakázána. Peněžním ústavům bylo uloženo, aby svůj podnik opatřily zevně i uvnitř příslušnými vývěskami v českém a německém jazyce.⁵⁹¹

Komentář k tomuto opatření stanovil: „Mimo povolenou návštěvní dobu nesmí židé navštěvovat nebo zdržovat se v místnostech peněžního ústavu. Musí se tam proto dostavit tak včas, aby jejich záležitosti byly bezpodmínečně vyřízeny do 9 hodin. [...] Protože nutné záznamy a kontroly, např. při výplatě volného výběru, právě u větších peněžních ústavů trvají dosti dlouho, musí se zpravidla mít za to, že vstup do peněžního ústavu jen několik minut před

586 Židovské listy č. 6 ze 7. února 1941.

587 Židovské listy č. 14 ze 4. dubna 1941.

588 Židovské listy č. 17 z 25. dubna 1941.

589 Židovské listy č. 10 ze 7. března 1941, Židovské listy č. 12 z 21. března 1941 a Židovské listy č. 13 z 28. března 1941.

590 Židovské listy č. 30 z 25. července 1941.

591 Židovské listy č. 13 z 28. března 1941.

uplynutím stanovené návštěvní doby znamená přestupek nařízení, a musí proto být považován za nepřipustný.“⁵⁹²

Později v roce 1941 došlo ke změně návštěvních hodin v bankách a peněžních ústavech v Praze, a to na 12.30–13.30 denně v peněžních ústavech a v bankách dvakrát týdně, v úterý a ve čtvrtek od 13.30–16 hodin.⁵⁹³ Podobně tomu bylo v obvodě České Budějovice, v Hradci Králové, Klatovech, Brně, Litomyšli, Moravské Ostravě, Plzni a v jiných městech.⁵⁹⁴

Podle sdělení ředitelství pošt v Praze ze dne 24. září, uveřejněného v Židovských listech č. 40, bylo odbavování Židů u poštovních přepážek ve Velké Praze omezeno na poštovní úřad č. 3 v Praze II., Ostrovni ul. 9. Úřední hodiny pro Židy na této poště byly stanoveny na dobu od 13 do 17 hodin. Současně byl uveřejněn seznam poštovních úřadů přístupných pro Židy ve venkovských městech s více poštovními úřady. V městech, kde byl pouze jeden poštovní úřad, byla doba pro odbavování Židů omezena podle místních poměrů rovněž na odpoledne, nejdéle však do 17 hodin.⁵⁹⁵

Koncem roku 1941 byly podle sdělení krematoria hl. m. Prahy návštěvní hodiny pro Židy stanoveny na 15–16 hodin. Zpopelnění Židů se mohlo konat od 8–10 hodin.⁵⁹⁶

Během roku 1942 docházelo k dalším změnám nákupní a úřední doby pro židovské obyvatelstvo. Předsednictvo ministerské rady, ministerstvo obchodu, ministerstvo spravedlnosti, ministerstvo sociální a zdravotní správy a ministerstvo dopravy mohli Židé navštěvovat denně od 8 do 9 hodin. Úřední hodiny pro Židy na ministerstvu financí, ministerstvu vnitřní věci, ministerstvu zemědělství a ministerstvu školství a národní osvěty byly stanoveny na úterý a středu od 8. do 9. hodiny. Stejně byly stanoveny úřední hodiny pro Židy na Zemském úřadě v Praze 16.⁵⁹⁷

Od 16. března 1942 byly stanoveny jednotné úřední hodiny pro Židy ve všech bankách a peněžních ústavech na úterý a čtvrtek od 13 do 15 hodin. Tyto úřední hodiny měly však celou řadu výjimek. Národní banku a Poštovní spořitelnu mohli Židé navštěvovat denně od 8. do 9. hodiny, Zemskou banku denně od 13 do 14 hodin a v sobotu od 12. do 13. hodiny, Ústřední banku spořitelny denně od 13.30 do 14 hodin s výjimkou soboty. V pojišťovnách byly úřední hodiny pro Židy stanoveny od 12.30 do 13.30 hodin denně, ve Všeobecném penzijním ústavu a Nemocenské pokladě denně od 7.30 do 8.30. Úřad práce pro neárijce v Praze mohli Židé navštěvovat denně od 9 do 12 hodin.⁵⁹⁸ Od 24. března 1942 se jednotné úřední hodiny pro Židy v bankách změnilly na úterý a čtvrtek od 13 do 14 hodin. Stejně byly stanoveny úřední hodiny pro

592 Židovské listy č. 15 z 11. dubna 1941.

593 Židovské listy č. 47 z 21. listopadu 1941.

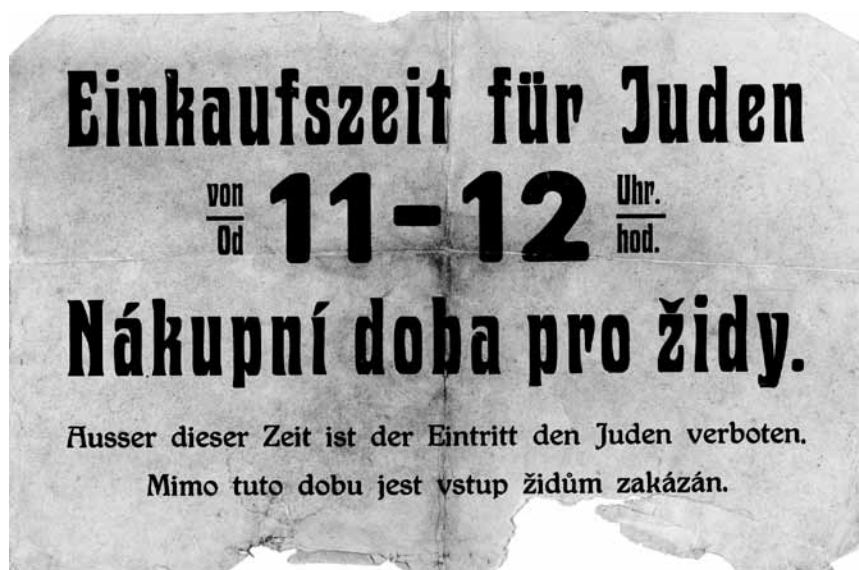
594 Židovské listy č. 16 z 18. dubna 1941, Židovské listy č. 17 z 25. dubna 1941, Židovské listy č. 18 z 2. května 1941, Židovské listy č. 20 z 16. května 1941, Židovské listy č. 37 z 12. září 1941 a Židovské listy č. 47 z 21. listopadu 1941.

595 Židovské listy č. 40 z 3. října 1941.

596 Židovské listy č. 52 z 26. prosince 1941.

597 Židovské listy č. 1 z 2. ledna 1942.

598 Židovské listy č. 11 z 13. března 1942.

Vývěska vymezující nákupní dobu pro Židy.

Židy v německých bankách. V Zemské bance byly úřední hodiny změněny na dobu od 12. 30 do 13.30 hodin.⁵⁹⁹

V dubnu 1942 byla stanovena jednotná návštěvní doba pro Židy u českých soudů na dobu od 8 do 9 hodin denně s tím, že u Okresního civilního soudu byla návštěvní doba pro Židy stanovena od 7.30 do 8.30 a u německých soudů na pondělí a čtvrtek do 8 do 9 hodin. Návštěvní doba pro Židy na policejních ředitelstvích byla denně od 8. do 9. hodiny.⁶⁰⁰

Byla stanovena zvláštní návštěvní doba pro Židy v Zemském ústavu pro choromyslné v Bohnicích, a to nejprve na neděli, úterý a čtvrtek od 14 do 16 hodin, o měsíc později na každý den od 8 do 9 hodin.⁶⁰¹

V roce 1943 byly návštěvní hodiny pro Židy v peněžních ústavech protektorátu stanoveny již jen na čtvrtek mezi 13. a 14. hodinou. Tato úprava platila také pro venkovské peněžní ústavy.⁶⁰² Jiné úřední hodiny pro Židy měla pouze Národní banka, a to denně od 13 do 14 hodin.⁶⁰³ Okresní úřady mohli Židé navštěvovat v pondělí, pátek a sobotu od 8 do 9 hodin.⁶⁰⁴

599 Židovské listy č. 13 z 27. března 1942.

600 Židovské listy č. 17 z 24. dubna 1942.

601 Židovské listy č. 4 z 23. ledna 1942 a č. 7 z 13. února 1942.

602 Židovské listy č. 4 z 22. ledna 1943.

603 Židovské listy č. 6 z 5. února 1943.

604 Židovské listy č. 5 z 29. ledna 1943.

Od zákazu vycházení po zákaz nošení čepic

Již záhy po začátku druhé světové války začal protektorátní úřední aparát vydávat velké množství opatření, která omezovala normální denní život Židů. V září 1939 bylo nařízením tajné státní policie Židům zakázáno vycházet ze svých bytů po osmé hodině večerní.⁶⁰⁵ 23. a 24. září 1939 byly Židům odebrány rozhlasové přijímače. V roce 1939 byli Židé vyloučeni z arijských spolků a byla jim zakázána návštěva sportovních a jiných podniků. Nařízení říšského protektora o chovu holubů ze dne 3. června 1940 zakázalo Židům chovat nebo držet holuby jakéhokoli druhu.⁶⁰⁶

Oběžníkem protektorátního ministerstva vnitra ze dne 20. listopadu 1940 bylo Židům, židovským podnikům a sdružením zakázáno užívat říšské a národní vlajky i vlajky protektorátní.⁶⁰⁷ Uvedený zákaz se týkal i případů, kdy vlastník nebo jiný uživatel budovy, ač sám nebyl považován za Žida, žil v manželství se Židem nebo náležel k jeho domácnosti.

Podle výnosu ministerstva pro dopravu a techniku (poštovní správa) ze 7. ledna 1941 byli Židé v celém protektorátu vyloučeni jako účastníci telefonních stanic s výjimkou židovských právních zástupců, lékařů a porodních asistentek, nemocnic, židovské náboženské obce a policejně připuštěných zprostředkovatelů zboží.⁶⁰⁸

Podle oběžníku protektorátního ministerstva vnitra ze dne 11. ledna 1941 byly okresní úřady vybidnuty, aby Židům odňaly řidičské a jízdní průkazy.⁶⁰⁹ V Praze vydal policejní ředitel vyhlášku o zákazu řídit motorová vozidla, kterou se Židům bydlícím v obvodu Velké Prahy nařizovalo, aby odevzdali do 14 dnů od vydání této vyhlášky řidičské průkazy (vůdčí listy), jízdní průkazy motorových vozidel a osvědčení o zápisu motorového vozidla. Povolení k řízení motorových vozidel a jízdní průkazy motorových vozidel a vlečných vozů nebyly na základě vyhlášky Židům již vydávány.⁶¹⁰

Vyhláška dále zakázala všem školám, podnikům a ústavům provádějícím v obvodu Velké Prahy výcvik řidičů motorových vozidel přijímat do výcviku Židy.

Vyhláškami zemských prezidentů byli Židé vyloučeni z výkonu rybářství. V Čechách se tak stalo vyhláškou zemského prezidenta v Čechách ze dne 6. února 1941, kterou byl osobám židovského původu zakázán výkon rybářství.⁶¹¹ Židé museli odevzdat své platné rybářské lístky do sedmi dnů od vyhlášení tohoto zákazu. Vyhláška nabyla účinnosti dnem vyhlášení

605 ŽMP, Sběrka Dokumenty perzekuce, karton 1, inv. č. 1, I. A. 2.

606 VNŘP 1940, str. 245, NZN 1940, str. 1096.

607 Oběžník MV č. 35.248/1940-9, užívání vlajek a praporů při zvláštních příležitostech, VMV 1940, str. 485.

608 F. Friedmann, Právní postavení Židů, Židé v protektorátu, str. 278.

609 Oběžník MV č. 38.425-13, NZN 1941, str. 33.

610 Židovské listy č. 5 z 31. ledna 1941.

611 Vyhláška č. 6.734 pres. C, Úřední list č. 33 z 8. února 1941, str. 1037.

6. února 1941. Na základě protektorátního vládního nařízení ze dne 31. března 1941 o myslivosti byl Židům odepřen honební lístek.⁶¹²

V březnu 1941 Ústředna pro židovské vystěhovalectví v Praze nařídila, že se s okamžitou platností všem osobám, které jsou podle nařízení říšského protektora o židovském majetku považovány za Židy, zakazuje pořádat soukromé přeškolovací kurzy bez zvláštního povolení Ústředny.⁶¹³

Na základě výnosu o odznaku pro raněné ve světové válce z 30. srpna 1941 nesměli Židé podávat žádost o tento odznak.⁶¹⁴

Nařízením zemských prezidentů byly vydány zákazy židovské hudby. V Praze se tak stalo nařízením zemského prezidenta v Praze ze dne 10. října 1941 o zákazu židovské hudby.⁶¹⁵

Nařízení zakazovalo veřejné předvádění a mechanické reprodukování hudebních děl, při jejichž realizaci byli spolučinní Židé jako skladatelé, zpracovatelé hudebních skladeb nebo jako výkonní umělci. Pod mechanickým reprodukováním se rozumělo předvádění rozhlasem, televizi, zvukovými filmovými přístroji, gramofonovými deskami, hudebními přístroji, jako je orchestrion, kolovrátek apod. Zakázáno dále bylo rozšiřování takových hudebních děl placeným i bezplatným dodáváním not a gramofonových desek a jejich používání k vyučování.

Zákazy se vztahovaly i na hudební díla nežidovských skladatelů, při nichž byly použity texty židovských autorů. Vyňata byla díla, která byla „pro svou hudební hodnotu zařazena do všeobecně uznané hudební literatury“.

Přestupky proti tomuto nařízení se trestaly pokutou od 10 do 5 000 korun nebo odnětím svobody od 12 hodin až do 14 dnů. Nařízení nabylo účinnosti dnem vyhlášení, tj. 11. září 1941.

Židovské obyvatelstvo protektorátu bylo také vylučováno z odběru celé řady zboží a služeb. Na základě nařízení o označení potravinových lístků pro židy písmenem „J“, uveřejněném v deníku Der Neue Tag z 3. března 1941, se potravinové lístky vydané Židům označovaly tímto písmenem.⁶¹⁶

Židovská náboženská obec v Brně byla upozorněna okresním úřadem v Brně, že podle nařízení ministerstva obchodu v Praze mohou neárijské osoby krýt svou potřebu textilního zboží a obuvi volně jen u vetešníků.⁶¹⁷ Odběrné lístky se proto mohly Židům vydávat jen v mimořádných případech největší nouze, kdy potřeba nemohla být prokazatelně kryta starým zbožím.

Podle vyhlášky č. 60 Magistrátu hlavního města Prahy z 10. října 1940 nedostaly osoby neárijského původu žádné šatenky ani poukazy.⁶¹⁸ Obdobný zákaz obsahovala vyhláška protektorátního ministerstva průmyslu, obchodu a živností z března 1941, podle níž Židé neměli dostat šatenky. Výjimku tvo-

612 Vládní nařízení č. 127/1941 Sb.

613 Židovské listy č. 11 z 14. března 1941.

614 F. Friedmann, Právní postavení Židů, Židé v protektorátu, str. 286.

615 Nařízení č. 47.029 pres., NZN 1941, str. 1382.

616 Sdělení přetištěno v Židovské listy č. 48 z 28. listopadu 1941.

617 Vyrozumění okresního úřadu v Brně pod č. 303/1940; nařízení MOch. č. 4023/40-I/F, Židovské listy č. 10 z 8. března 1940.

618 F. Friedmann, Právní postavení Židů, Židé v protektorátu, str. 287.

řili Židé žijící ve smíšeném manželství. Židé byli odkazováni s ohledem na zásobování tkaninami na získání starého zboží (látek), které mohli získat volně. Poukazy mohly být přiděleny v těchto výjimečných případech: pro Židy, jejichž pracovní nasazení by jinak bylo ohroženo; poukaz na pracovní oděv a k odstranění některých nutných nouzových případů.

Výnos protektorátního ministerstva průmyslu, obchodu a živností ze 4. listopadu 1941 stanovil, že šatenku obdrží Židé, kteří se prokazatelně zúčastnili světové války a byli zraněni.

V květnu 1941 protektorátní ministerstvo financí nařídilo, že Židé říšsko-německé státní příslušnosti, protektorátní příslušnosti a Židé bez státní příslušnosti zdržující se na území říše, jsou vyloučeni z koupě losů třídní loterie Protektorátu Čechy a Morava.

Vyhláškou protektorátního ministerstva zemědělství ze dne 13. června 1941 byli Židé vyloučeni ze zvláštního přidělu cukru, stejně jako podle vyhlášky stejného ministerstva ze dne 26. července byli Židé vyloučeni ze zvláštního přidělu cukru v XXV. zásobovacím období.

Vyhláška protektorátního ministerstva zemědělství z 29. srpna 1941 vyloučila Židy z přidělu luštěnin ve XXVI. zásobovacím období.

Židé byli vyloučeni z odběru tabákových výrobků výnosem protektorátního ministerstva financí ze dne 1. října 1941 o vyloučení Židů z odběru tabákových výrobků. Toto opatření bylo učiněno s okamžitou účinností a týkalo se všech Židů, kteří byli povinni nosit židovskou hvězdu podle policejního nařízení ze dne 1. září 1941.

Podle oběžníku cenové a zásobovací sekce hlavního města Prahy z 25. října 1941 nařídilo ministerstvo průmyslu, obchodu a živností výnosem z 18. října, že Židé neměli nárok na holicí mýdlo. Nárok na přídatkové mýdlo pro děti do dvou let zanikal u židovských dětí po dosažení jednoho roku.

Vyhláška protektorátního ministra zemědělství ze dne 23. října 1941, o zákazu vydávati určité zboží Židům, zakázala Židům každý úplatný nebo bezplatný výdej ovoce všeho druhu, čerstvého, sušeného nebo jinak konzervovaného, včetně sušených plodů a ořechů, dále marmelády, džemů, sýrů, cukrovinek, ryb a výrobků z ryb, jakož i drůbeže a zvěřiny všeho druhu, i konzervované. Tento zákaz platil pro pěstitele, výrobce, opracovatele a zpracovatele, obchodníky i spotřebitele. Vyhláška nabyla účinnosti dnem vyhlášení 24. října 1941. Seznam zboží, které bylo zakázáno prodávat Židům, byl doplněn seznamem vín a lihovin všeho druhu vyhláškou ministra zemědělství ze dne 27. listopadu 1941, uveřejněnou dne 2. prosince 1941, s účinností od téhož dne. Na základě vyhlášky téhož ministra ze dne 8. listopadu o odběru cibule byli Židé vyloučeni z odběru cibule.

Vyhláška protektorátního ministra zemědělství ze dne 8. listopadu 1941 o odběru jablek vyloučila Židy z odběru jablek. Z odběru pomerančů a mandarinek byli Židé vyloučeni vyhláškou téhož ministra ze dne 4. prosince o odběru pomerančů a mandarinek. Vyhláškou protektorátního ministra zemědělství ze dne 21. listopadu byli Židé vyloučeni z nákupu kaprů.

Odběr cukroví byl Židům zakázán vyhláškou protektorátního ministra zemědělství ze dne 27. listopadu 1941. Podle vyhlášky protektorátního ministerstva zemědělství byli Židé vyloučeni z odběru kávy na vánoční období 1941.